

FLÖRT ŞİDDETİNE KLİNİK BAKIŐ

Nazrin SİY AHLI¹

ÖZET

Flört Şiddeti, flört ilişkileri içerisinde bir partner tarafından diğer bir partnere karşı fiziksel, duygusal, cinsel her türlü zarar verme amacını içeren çeşitli davranışların toplamıdır. Bireyler tarafından sergilenmiŐ olan bu tarz davranışlar kiŐileri kontrol etme, kişiler ve hayatları üzerinde baskı kurma, kişilerin düşünce ve davranışlarını manipüle etme gibi farklı unsurları içerir. Ortaya çıkan bu durum mevcut flört ilişkisi boyunca partnerler arasında g dengesizliğine yol açar. Bu makalede flört Şiddeti ile ilgili olan birden fazla farklı tanımlamalar, flört Şiddetinin tarihçesi ile ilgili bilgiler yer almaktadır. Bunların yanı sıra flört Şiddetinin ortaya çıkmasına sebebiyet veren çeşitli faktörler, flört Şiddetinin risk faktörleri, flört Şiddetinin yaygınlığı, flört Şiddetinin türleri, flört Şiddetine yönelik tutum, flört Şiddetinin sonuçları, flört Şiddetinin nlenmesi ve flört Şiddeti ile psikopatoloji arasındaki ilişki ile ilgili önemli bilgilere yer verilmiŐtir. Ayrıca bu makalede flört Şiddetinin yaygınlığının azalması için ya da bireylerin kendilerini bu Şiddetten korumaları için gerekli ve önemli olan birtakım öneriler yer almaktadır.

Anahtar Kelimeler: Şiddet, Flört Şiddeti, Partner Şiddeti, Flört Şiddeti ve Psikopatoloji

---

¹ AltınbaŐ Üniversitesi Sosyal Bilimler Fakültesi, Klinik Psikoloji Yüksek Lisans ğrencisi,

ORCID ID: 0000-0001-7703-2113, siyahlinazrin@gmail.com

CLINICAL VIEW OF DATING VIOLENCE

ABSTRACT

Dating violence is a collection of various behaviors that include the aim of causing all kinds of physical, emotional and sexual harm by one partner against another partner in dating relationships. This type of behavior displayed by individuals includes different elements such as controlling people, putting pressure on people and their lives, manipulating people's thoughts and behaviors. This resulting situation leads to a power imbalance between partners throughout the current dating relationship. This article includes multiple different definitions of dating violence and information about the history of dating violence. In addition, the article contains important information about various factors that cause dating violence, risk factors of dating violence, prevalence of dating violence, types of dating violence, attitude towards dating violence, consequences of dating violence, prevention of dating violence and the relationship between dating violence and psychopathology. Additionally, this article includes some suggestions that are necessary and important for reducing the prevalence of dating violence or for individuals to protect themselves from this violence.

Keywords: Violence, Dating Violence, Partner Violence, Dating Violence and Psychopathology.

GİRİŞ

Şiddet, uzun yıllar boyunca toplum tarafından tanımlanmaya çalışılan ve çözüm bulunması oldukça zor olan önemli günümüz sorunlarından biridir. Şiddet kavramı, kökenini “violence” sözcüğünden alarak, kendinde güç, kuvvet, acımasız kişilik gibi farklı anlamları barındırmaktadır (Parlak, 2019). Hayata geçirilmiş olan çeşitli araştırmalarda şiddet kavramıyla ilgili birden fazla farklı tanımların yer aldığı görülmüştür. Bu bağlamda tüm tanımlar karşılaştırılmış ve şiddet için ‘bir bireyin yaşamına engeller koyma, sahip olduğu haklardan mahrum olmasını sağlama amacı güderek bireye karşı kuvvet kullanan, baskı kuran hem fiziksel hem de psikolojik sağlığına zarar veren her türlü davranış’ tanımının kullanılmasının uygun olduğu görülmüştür (Yavuzer, 2011). Hem şiddet uygulayıcısı hem de şiddet mağduru olma durumu sadece evli çiftler arasında değil, eş olmayan ve aralarında flört ilişkisi olan çiftler arasında da oldukça fazla oranda görülmektedir. Böylelikle de toplumlar tarafından ‘flört şiddeti’ olarak bilinen ve kabul edilen yeni bir kavram ortaya çıkmaktadır. Şiddetin kişilerarası türlerinden olan flört şiddeti de son dönemlerde oldukça yaygın olan ve toplum açısından önem arz eden bir sorun olmaktadır. İki bireyin arasında yaşanan ve toplum tarafından flört ilişkisi olarak tanımlanan beraberliklerde kendini gösteren flört şiddeti, son zamanlarda gerçekleştirilen birçok araştırmaya konu olarak önemini devam ettirmektedir. Yapılan çeşitli çalışmalardan elde edilen ortak tanıma göre, flört şiddeti bireyin hem kendisine hem de başkalarına bilinçli bir şekilde zarar vermeği içeren her türlü davranışların bütünü olmaktadır. Flört şiddetinin görülme sıklığı azalmasının aksine gün geçtikçe hızlı bir şekilde tüm dünyada yayılarak bireylerin hem fiziksel hem cinsel hem de psikolojik sağlıklarını tehdit altına almaktadır (Çoban ve ark., 2020).

Flört şiddeti bağlamında yapılan çeşitli çalışmaların incelenmesinden elde edilen bulgulara göre, partnerleri tarafından flört şiddetine maruz kalan bireylerde yüksek oranda kendini suçlama, depresyon, beslenme sorunları, intihar düşünceleri, intihar girişimleri, aşırı kaygı, uyku problemleri, öz güven kaybı, madde kullanımı gibi birçok psikolojik rahatsızlıkların olduğu tespit edilmiştir (Capaldi ve ark., 2012; Kepir-Savoly ve ark., 2014). Bunun yanı sıra elde edilen farklı sonuçlara göre, flört şiddetinin alkol kullanımı, eğitim düzeyi, sosyoekonomik düzey, geçmişte aile içerisinde maruz kalınan şiddet, kültürel yapı, cinsiyet rolleri, ilişki içerisinde geçirilen süre gibi birçok farklı risk faktörlerinin olduğu saptanmıştır (Shorey ve ark., 2008).

Şiddetin özellikle de flört şiddetinin normal görülme ve kabul edilebilir bir durum olmaktan çıkması, yıllarca nesillerden nesillere ötürülmesinin karşısının alınması için başta şiddetin ve flört şiddetinin anlaşılması daha sonra ise sırayla bu problemin sebeplerinin, risk faktörlerinin, sonuçlarının öğrenilmesi, önlemek için gerekli olan stratejilerinin oluşturulması ve bunlara uyulması oldukça önem arz eden bir husustur (WHO, 2002).

Bu makalenin de amacı her kültürü her toplumu uzun yıllardır etkisi altına alan ve olumsuz çok fazla sonucu kendinde barındıran flört şiddeti kavramının, tarihçesinin, flört şiddetinin artmasına sebep olan risk faktörlerinin, ortaya çıkmasına sebebiyet veren çeşitli nedenlerinin, flört şiddetinin farklı sonuçlarının, flört şiddetine yönelik tutumların, flört şiddetinin yaygınlığının, flört şiddeti ve psikopatoloji arasındaki ilişkinin incelenmesidir.

1. FLÖRT ŞİDDETİ KAVRAMI

Şiddetin diğer türlerine nazaran flört şiddeti ile son zamanlarda sıkça karşılaşılmaktadır. Flört şiddeti, kişilerarası şiddet türlerinin en önemli ve en yaygın olan biçimidir (Uluocak ve ark., 2014). Flört şiddetiyle ilgili literatürde oldukça fazla tanımlar yer almaktadır. Bu tanımlardan birine göre, romantik ilişki içerisinde bilinçli bir şekilde yaşanan fiziksel, psikolojik, cinsel, ekonomik muamele davranışlarının her biri flört şiddeti olarak bilinmektedir (Sezer, 2008). Flört şiddeti Amerika Birleşik Devletleri Adalet Bakanlığı tarafından ise, “romantik ilişki yaşayan ve resmi bir şekilde karı koca olmayan çiftlerden birinin diğerine veya her ikisinin birbirine karşı sergilemiş olduğu saldırganlık ve şiddet içeren davranışlar toplusu” şeklinde tanımlanmaktadır (Aslan ve ark., 2008). Başka bir tanıma göre, partnerlerden birinin diğerine ya da her iki partnerin birbirine yapmış olduğu her türlü saldırı, her türlü tehdit flört şiddeti olarak literatürde yer almaktadır. (Özdere ve Kürtül, 2018). Flört şiddeti, Anderson ve Danis (2000), tarafından hem cinsel hem duygusal hem de fiziksel istismarla karşı tarafa bilinçli şekilde zarar verebilecek olan her türlü davranış olarak tanımlanırken; Finley (2011), tarafından ise partneri sürekli kontrol altında tutmaya çalışmak, fazla kıskançlık davranışlarını normal gibi göstermek, sürekli partnerin giyimine karışmak, sosyal hayatına karışmak ve bu gibi normal dışı olan davranışlar toplusu olarak tanımlanmaktadır.

2. FLÖRT ŞİDDETİNİN TARİHÇESİ

Flört şiddetinin son zamanlarda yeni yeni kullanılmasına ve oldukça popüler olmasına rağmen tarihinin çok eskilere dayandığı düşünülmektedir. İnsanlığın tarihine dayanacak kadar eski bir geçmişe sahip olan şiddet, insanlığın mevcut olduğu zamandan bugüne kadar bireylerin hem kendi varlıklarını koruma altına almaları hem de oldukça önemli olduğunu düşündükleri hırslarına ulaşım gereken faktörleri elde etmeleri için bir araç olarak kullanılmıştır (Bayer, 2013). Flört şiddeti ve tarihinin araştırılmasına yönelik pek çok farklı çalışmalar yapılmıştır. Arkeologlar tarafından hayata geçirilen böyle bir çalışmada eski zamana ait olan kadın ve erkek kemikleri incelenmiş ve kadınların erkeklere nazaran daha çok şiddet mağduriyetlerinin mevcut olduğu sonucu ortaya çıkmıştır (Çetiner, 2006).

Şiddetin tarihçesiyle ilgili gerçekleştirilmiş olan başka bir araştırmaya göre ise 1900'lü yıllara kadar kadınlara eşya gibi davranıldığı, sahiplik yapılmaya çalışıldığı, haklarının yok sayıldığı, sözde kadın erkek eşitliği varken kadınların her zaman eşitsizliğe maruz kaldıkları fakat erkeklerin hiçbir zaman bu durumları yaşamadığı aksine her zaman desteklendiklerine ait bulgular mevcuttur (Özcan, 2009).

Şiddetin tarihsel yolculuğuna bakıldığında, eski zamanlarda sadece fiziksel olan olumsuz davranışlar şiddet olarak kabul edilirken, günümüzde bu düşünce fiziksel davranışların yanı sıra partnerlerin birbirlerine karşı sergiledikleri cinsel ve psikolojik olumsuz tüm davranışların şiddet olarak algılanmasına ve kabul edilmesine evrilmiştir (Matsumoto, 2009).

3. FLÖRT ŞİDDETİNDE SALDIRGAN-KURBAN OLMA

Bir ilişki içerisinde partnerlerin birbirlerinden çeşitli beklentileri bulunmaktadır. Bu beklentilerin var olması normal bir haldir ki bu durum ilişkide sorunların ortaya çıkmasına sebebiyet vermez. İlişkide çeşitli problemlerin meydana çıkmasına sebep olan başlıca faktörler çiftlerin mevcut beklentilerinin ne kadar gerçekçi olduğudur. Çiftlerden birinin diğerinin ihtiyaçlarını sürekli fark etmesi ve karşılaması, mevcut olan beklentilerine partneri kadar özen göstermek gibi bir zorunluluğunun olmadığını fark etmek ve bunu anlamak ilişkideki önemli unsurlardandır. Sağlıklı bir ilişkiye sahip olmak istiyorsak eğer partnerimizle ilgili olan bazı hususları göz önünde bulundurmanız gerekmektedir. İlişki yaşadığımız süre boyunca karşılaştığımız her bir sorunun sorumluluğunun bize ait olduğunu, partnerimizin bu sorunlarımızın ortaya çıkmasında ya da bu sorunlarımızın ortadan kaldırılmasında hiçbir şekilde etkisinin olmadığını, partnerimizin farklı bir karaktere sahip olduğunu, bizden farklı deneyimlerinin mevcut olduğunu ve bunlar gibi diğer önemli ve gerekli unsurları unutmamamız gerekmektedir (O'keefe, 2005). Bu konu bağlamında aşağıda yer alan özellikleri göz önünde bulundurmak ilişki içerisinde saldırgan veya kurban rolünde olmayı anlamaya yardımcı edeceği düşünülmektedir (Ali, 2016).

Partnerinin herhangi bir konuyla ilgili “hayır” yanıtı vermesine rağmen diğer partner zorlamaya devam ediyorsa, partner karşı tarafın kendisiyle aynı tepkileri vermesini bekliyorsa, kendi ihtiyaç ve beklentilerinin karşılanması için partnerine karşı duygusal veya fiziksel baskı içeren davranışlar sergiliyorsa, partnerini her konu bağlamında sürekli bir şekilde tehdit ediyor ve bu gibi farklı davranışlar sergiliyorsa buradaki partner saldırgan tarafta yer almaktadır (Vahap ve Doğanavşargil, 2006). Bu davranışların yanı sıra partnerinin fikirlerine, dış görünüşüne saygı duymuyor sürekli eleştirilere maruz bırakıyorsa, partnerinin isteği dışında uygunsuz olarak dokunuyor, cinsellikle ilgili baskı kuruyor ve bu konuda ısrarcı oluyorsa, partnerini ilişki içerisinde sosyal hayatından, değerlerinden uzaklaştırarak yalnızlaştırıyorsa kişi bu ilişki içerisinde saldırgan konumda yer almaktadır (Sünetci ve ark., 2016).

Kişi ilişki içerisinde partneri için aşırı derecede fekadarlık yapıyorsa, ilişki devam ettiği süre boyunca kendini önemsemeyerek ikinci konuma koyuyorsa, sürekli bir şekilde partnerini memnun etmeye çalışıyorsa, hiçbir konuyla ilgili “hayır” demiyorsa buradaki partner ilişkinin kurban tarafında yer almaktadır (Vahap ve Doğanavşargil, 2006). Kişi partnerinin kendisi üzerinde kurmuş olduğu baskı yüzünden arkadaş ortamını ya da uğraştığı hobilerini ihmal ediyorsa, gün içerisinde zamanının nasıl geçtiğine dair tüm ayrıntıları partneriyle paylaşmak mecburiyetinde kalıyorsa, herhangi bir konuyla ilgili kararları sürekli partnerine bırakıyorsa, ilişki süresi boyunca çoğu zaman kendini değersiz, anlaşılmamış, üzgün veya öfkeli hissediyorsa ilişki içerisinde kurban konumundadır (Çetinkaya, 2021).

4. FLÖRT ŞİDDETİNDE KULLANILAN MANİPÜLASYON TEKNİKLERİ

Bu konu bağlamında yapılmış olan literatür taramasında flört ilişkisi içerisinde partnerlerden biri veya her ikisi tarafından sıklıkla kullanılan manipülasyon tekniklerinin mevcut olduğu görülmektedir. Bu tekniklerin toplum tarafından partneri manipüle etmek için kullanıldığı bilirse de çiftler tarafından bu tekniklerin partnerlerini manipüle etmek amacını barındırmadıkları fikri yoğun bir şekilde kabul edilmektedir. Aşk bombardımanı, sanrıya zorlama ve hayaletlenme teknikleri partnerler tarafından sıklıkla kullanılan ve toplum tarafından daha iyi bilinenleridir (Çakır-Koçak ve Öztürk-Can, 2019).

Aşk Bombardımanı

Bu manipülasyon tekniği genellikle narsist ve istismarcı partnerler tarafından kullanılmaktadır. İlişkinin başlarında bu tekniği kullanan partnerlerden biri idealize ederek, ilgiye ve sevgiye boğarak diğerini elde etmeye çalışır, ilişki ilerledikçe ise partneri tarafından yeteri kadar onaylanmadığını fark ettiğinde, partnerinden daha fazla beslenemeyeceğini fark ettiğinde uzaklaşarak karşı tarafa kendini değersiz hissettirecek tutumlar sergiler. Bu duruma maruz kalan partnerin anlaması gereken karşı tarafın tek amacının onu her koşulda onaylayan ve üzerinde her alanda egemenlik kurabileceği bir öteki bulmasıdır (Strutzenberg, 2016).

Sanrıya Zorlama

Partnerlerin kullanmış olduğu bu yöntem bir çeşit yıldırma ve diğeri üzerinde algı yaratma yönetimini ifade etmektedir. Bu manipülasyonu kullanan kişi partnerini mevcut olan şüphelerinin paranoya olduğuna inandırmayı amaçlar. Bu durum karşı tarafın kendinden şüphe duymasına, güvensizlik yaşamasına, bazı şeyleri çok fazla düşünmeye başlamasına, deli olduğuna ve tüm bunların sonucunda ise manipülatör partnere bağımlı hale gelmesine sebebiyet verir (Mihçioğur ve Akın, 2015).

Hayaletlenme

Bu teknik kişinin ortada hiçbir sebep yokken partneriyle iletişimini bir anda kesmesi ve bu durumun ardından bir anda ortaya çıkmasıyla kendisini gösteren çeşitli manipülasyonlar içeren davranışları barındırmaktadır. Narsistik partnerler tarafından sıklıkla başvurulan bu teknikte, kişi partnerinden beslenemeyeceğini anladığı anda farklı arayışlara girerek ortadan kaybolur ve aradığını bulamadığı zaman ise geri döner. Mağdur olan partner ise bu duruma anlam veremediği için sürekli kendisinin hatalı olduğunu düşünür, kendisini değersiz ve reddedilmiş hisseder (Jennings ve ark., 2017).

5. FLÖRT ŞİDDETİNİN YAYGINLIĞI

Flört şiddeti, son dönemlerin önem arz eden konularından biri olmaktadır. Flört şiddetinin yaygınlığıyla ilgili hem Dünya’da hem de Türkiye’de pek çok araştırmalar yapılmış ve görülme sıklığının önemli derecede değişimler gösterdiği tespit edilmiştir. Alan yazı taraması sonucunda flört şiddetinin yaygınlığıyla ilgili elde edilen çeşitli bulgular aşağıda yer almaktadır:

Lise öğrencilerinin katılımı sayesinde yapılan araştırmaya göre, katılımcıların partnerleri tarafından flört şiddeti mağduriyeti yaşama oranları %15 ile %50 arasında değişim göstermektedir (Foshee ve ark., 2001).

910 üniversite öğrencisinin katılımıyla yapılan başka bir araştırma sonuçlarına göre, kadın katılımcıların %53 oranının, erkek katılımcıların ise %27 oranının partnerleri tarafından flört şiddetine maruz kaldıkları tespit edilmiştir (Forke ve ark., 2008).

Bu konuyla ilgili yapılan başka bir çalışmadan, %21,6 oranda katılımcıların partnerleri tarafından şiddete maruz kaldıkları, %12,4 oranda katılımcıların ise partnerlerine karşı şiddet uygulayıcısı oldukları sonuçları elde edilmiştir (Alleyne-Green ve ark., 2012).

Flört şiddeti konusuyla ilgili Türkiye’de 700 kadın katılımcının sayesinde hayata geçirilen araştırmadan elde edilen bulguya göre, katılımcıların yaklaşık %84 oranı ilişkilerinde şiddetin cinsel türüne maruz kaldıklarını belirtmişlerdir (Kayı ve ark., 2000).

Üniversite öğrencileriyle yapılmış olan farklı bir çalışmaya göre ise, 315 katılımcının ilişkileri boyunca en az bir kez partnerleri tarafından genel şiddete maruz kalma oranlarının %45,8 iken, psikolojik şiddete maruz kalma oranları%39,5, fiziksel şiddete maruz kalma oranları %8,5, duygusal şiddete maruz kalma oranları%75, cinsel şiddete maruz kalma oranları ise %3,9 olmaktadır (Tarı Selçuk ve ark., 2018).

624 kişinin katılımıyla gerçekleştirilmiş olan bir araştırmada kadınların fiziksel şiddet türü uygulayıcısı olma oranları %6,5, erkeklerin fiziksel şiddet türü uygulayıcısı olma oranları %10,1 iken, kadınların partnerlerine karşı şiddetin cinsel türünü uygulama oranları %1,6, erkeklerin partnerlerine karşı cinsel şiddet uygulama oranları ise %14,4 olarak belirtilmiştir (Aba, 2008).

Dünya genelinde gerçekleştirilmiş olan farklı çalışmalardan elde edilen ortak sonuçlara göre, kadınların partnerleri tarafından fiziksel şiddet görme oranlarının %20, cinsel şiddet görme oranlarının %40, duygusal şiddet görme oranlarının %90'lara kadar çıktığı saptanmıştır (Aba, 2008).

Farklı çalışmalar sonucunda saptanmış olan ortak sonuçlara göre, erkek bireylerin romantik ilişkileri devam ettiği sürece partnerleri tarafından fiziksel şiddet yaşama oranları %27,5 olmaktadır (Breiding ve ark., 2019).

6. FLÖRT ŞİDDETİ İÇİN RİSK FAKTÖRLERİ

Bireyin maruz kaldığı şiddeti önlemek ya da müdahale edebilmek için her şeyden önce şiddetin ortaya çıkmasına sebebiyet veren risk faktörlerini bilmek gerekmektedir. Flört şiddetinin meydana çıkmasına sebebiyet veren birden fazla farklı risk faktörlerinin mevcut olduğu bilinmektedir. Aşağıda yer alan bilgilerde risk faktörleri ile flört şiddeti arasındaki ilişkiye değinilmiştir.

Aile

Bu risk faktörlerinden biri bireylerin ebeveynlerinin ve sosyal çevrelerinin sergilemiş oldukları her davranışı gözlemlenmelerinden sonra kendi hayatlarında bu tarz davranışları özellikle de şiddeti uygulamaya başlamalarıdır (Temple ve ark., 2018). Şiddetin sıkça görüldüğü ve normal karşılandığı ailelerde büyümek zorunda kalan, ebeveynleri tarafından gereksiz şekilde cezalandırılan, ilgi ve sevgiden mahrum büyüyen çocuklar mevcut duygularını düzenlemeyi, öfkelerini kontrol etmeyi öğrenmediklerinden dolayı yetişkinlik çağına geldiklerinde hem kendilerine hem de başkalarına karşı şiddet ve saldırganlık içeren farklı davranışlar sergileyebilmektedirler (Earnest ve Brady 2016).

Sosyoekonomik Düzey ve Eğitim Düzeyi

Bireyin ailesinin sahip olduğu eğitim düzeyi ve düşük sosyoekonomik düzeyi flört şiddetinin risk faktörleri arasında yer almaktadır (Smith ve Donnelly, 2000). Flört şiddeti aslında hem düşük hem orta hem de yüksek sosyoekonomik düzeye sahip olunan her grupta kendini göstermektedir. Fakat düşük sosyoekonomik gruplarda diğer gruplara nazaran daha fazla ve daha şiddetli şekilde kendini göstermektedir.

Sosyokültürel Yapı ve Cinsiyet Roller

Sahip olunan kültürel yapı ve mevcut cinsiyet rolleri de flört şiddetinin önemli risk faktörleri arasında yer almaktadır (Atakay, 2014). Kültürün flört şiddeti için risk faktörü olduğunu araştırırken, kadınların erkeklere nazaran daha fazla şiddete maruz kaldıkları, kadınların sosyal hayattan mahrum edilmeleri, kadınlar ve erkekler arasında eğitim açısından uçurumların mevcut olması, kadınların çalışma oranlarının düşük olması, yoksulluk oranının fazla olması, ataerkil aile yapısına sahip olma, erkeklerin kadınların üstünde hakimiyet kurmaya çalıştıkları, partnerlerini sürekli ve rahatsız edecek şekilde kontrol altında tutmaya çalıştıkları, güçlerini genellikle kadınlar üstünde sınıdıkları bulguları elde edilmiştir (Page ve İnce, 2008).

Okul Hayatı

Bireyin okul hayatında başarısızlıklar yaşaması, tıbbi herhangi bir rahatsızlığa sahip olması, riskli cinsel davranışlar hayata geçirmesi, öğrencilik döneminde aileden uzak yaşaması şiddet için önemli risk faktörleri arasında yer almaktadır (Garcia-Moreno ve ark., 2005).

Akranlar

Bireylerin şiddet davranışları özellikle de flört şiddeti uygulamaları için önemli risk faktörleri arasında akranlar da yer almaktadır (Harris, 1995). Üniversite öğrencilerinin katılımı sayesinde yapılan araştırmadan elde edilen sonuca göre partnere karşı uygulanan her türlü flört şiddetiyle akranlar arasında ilişki mevcuttur. Akranların bu flört şiddetine dahil olması ve etki etmesi sonucunda flört şiddetinin pozitif yönde artış gösterdiği bulunmuştur (Garcia-Moreno ve ark., 2005).

Madde ve Alkol Kullanımı

Flört şiddetinin diğer önemli risk faktörü ise madde ve alkol kullanımınıdır. 2017 tarihinde yapılmış olan araştırmada, flört şiddeti mağduriyet oranlarıyla alkol ve madde kullanımı arasında artış yönünde olan bir ilişkinin varlığı saptanmıştır (Van Ouytsel ve ark., 2017).

İlişkide Geçirilen Süre

Partnerlerin flört ilişkilerinde geçirdikleri sürenin de flört şiddetinin risk faktörleri arasında önemli bir yer aldığı bilinmektedir. Birey eğer flört ilişkisine devam ediyorsa, onun bu ilişkide partneri tarafından maruz kaldığı flört şiddetini tekrar tekrar yaşama olasılığı artmaktadır (Van Ouytsel ve ark., 2017).

Yaş

Yapılan çeşitli çalışmalardan elde edilen ortak bulgulara göre 18-29 yaş aralığında yer alan bireylerin şiddet görme oranının diğer yaş aralıklarına göre daha fazla olduğu belirtilmiştir (O’Leary, 1999). Bu konuyla ilgili yapılan başka bir çalışmadan yaşı daha genç olan kadınların diğer kadınlara nazaran daha fazla şiddet görme riskine sahip oldukları bulgusu elde edilmiştir (Vahip ve Doğanavşargil, 2006).

Sosyal Destek

Bireyin ailesi ve yakın çevresi tarafından gerekli olan sosyal destekten mahrum olması onun partneri tarafından şiddete maruz kalma riskini arttıran bir faktördür. Yapılan çalışmalar sadece şiddet mağdurlarının değil şiddet uygulayıcılarının da sosyal bağlarının diğerlerine nazaran daha zayıf olduğunu göstermektedir (Low ve ark., 2002).

7. FLÖRT ŞİDDETİNİN TÜRLERİ

Fiziksel Şiddet

Romantik ilişki içerisinde partnerlerden birinin diğer partnerin vücuduna bilinçli ve istekli bir şekilde zarar vermesi, partnere karşı bir şeyler fırlatılması, partneri boğmaya, yakmaya, tokatlamaya, yumruklamaya, ısırma çalışması, partneri tehdit etmesi hatta öldürmeye kadar giden davranışların bütünü fiziksel şiddet türünü içeren davranışlara örnek göstermek mümkündür (Özdere ve Kürtül, 2018). Yapılan araştırmadan elde edilen bulguya göre, katılımcıların %21,2’nin flört ilişkileri boyunca partnerleri tarafından en az bir defa fiziksel şiddete maruz kaldıkları tespit edilmiştir (Makepeace, 1981).

Cinsel Şiddet

İlişki içerisinde partnerin zoraki şekilde hamileliğini sonlandırmak için mecbur bırakılması, ilişki esnasında partnerin korunmasının engellenmesi, partnerin zorla fuhuşa sürüklenmesi, partnerin uygun olmayan her türlü cinsel ilişkilere zorlanması, cinselliğin ceza yöntemi olarak kullanılması, partnerin mahremiyetinin ifşa edilmesi, partneri sürekli bir şekilde aşığılamak cinsel şiddet davranışları olarak bilinmektedir (Fidan ve Yeşil, 2018). Bu konuyla ilgili gerçekleştirilen araştırmadan elde edilen bulguya göre, romantik ilişkisi olan kadınların yaklaşık %77,6 oranının, erkeklerin ise yaklaşık %57,3 oranının cinsel şiddete maruz kaldıkları tespit edilmiştir.

Psikolojik Şiddet

Partnerin diğer partnere karşı hakaret etmesi, başkalarının karşısında küçük düşürmeye çalışması, partnerini kontrol altına almaya çalışması, kişinin partneri tarafından görmezden gelinmesi, kişinin intihar ya da ayrılma davranışlarıyla tehdit edilmesi, kişinin benliğine karşı saygısızlık yapılması, kişinin sosyal hayatından mahrum edilmesi, partneri tarafından kişinin sürekli bir şekilde takip edilmesi, özel fotoğraflarının veya bilgilerinin izinsiz şekilde paylaşılması,

telefon kullanmasının engellenmesi, eğitime erişimin kısıtlanması, partnerin çocuklarıyla tehdit edilmesi gibi davranışlar psikolojik şiddet kapsamındadır (Offenhauer ve Buchalter, 2011). Psikolojik şiddetle ilgili yapılan çalışmadan elde edilen sonuca göre, katılımcıların neredeyse %70-%90 oranı flört ilişkileri boyunca psikolojik şiddete karşı mağduriyet yaşadıklarını dile getirmişlerdir. (Efe ve Ayaz, 2010).

Ekonomik Şiddet

Flört ilişkisi içerisinde partnerlerden birinin genellikle erkeğin kadının çalışmasına izin vermemesi ya da zorla çalışmasını sağlaması, mevcut olan işe gitmesini engellemesi, yaptığı harcamaların kısıtlanması, partnerinin elinde olan ekonomik kaynakların tehdit altında olması, kadının elde ettiği gelirini elinden alınması ekonomik flört şiddeti davranışlarından olmaktadır (Fawole, 2008). Şiddetin bu türüne diğer şiddet türlerine nazaran evli çiftlerde daha fazla rastlanmaktadır (Temple ve ark., 2018).

Siber Şiddet

Partner tarafından bireyin aranarak sürekli rahatsız edilmesi, nerede olduğunun öğrenilmesi, izin dışında olan paylaşımların yapılması için zoraki hareketlerin sergilenmesi, partnerin yapmış olduğu paylaşımlarına karşı etik dışı yorumların yapılması, sosyal medya üzerinden sürekli bir biçimde rahatsızlık verilmesi, kişilerin teknolojik araçlar aracılığıyla sıkça tehdit edilmesi, sosyal medya şifrelerini vermek için kişinin zorlanması, partnerin telefonunun kontrol edilmesi gibi davranışlar toplum tarafında siber flört şiddeti olarak bilinmektedir (Öztürk, 2017). Bu konuyla ilgili yapılan araştırma, katılımcıların %62,5'inin ilişkileri boyunca siber flört şiddetine maruz kaldıkları tespit edilmiştir (Marganski ve Melander, 2015).

8. FLÖRT ŞİDDETİNE YÖNELİK TUTUM

Bireyin şiddet içeren tüm davranışlara yönelik olan her türlü olumlu tutumları toplum tarafından şiddet uygulayıcısının kendini savunması olarak kabul görmektedir (Kaura ve Lohman, 2009). Şiddet ve şiddet içeren her türlü davranış sorun olarak görülmeyip kabul edilirken bazı durumlarda da önemli sorun olarak ele alınmaktadır (Roscoe, 1985). Bireyin kendini koruması ve savunması gereken durumlarda şiddet kabul edilebilirken sevgiliye, eşe ya da çocuğa uygulanırken asla kabul görmeyen bir haldir (Kaura ve Lohman, 2007).

Yapılan çalışmalar partnere karşı uygulanan şiddetin üstünün genellikle kıskançlıkla kapatılmaya çalışıldığını ve böylelikle de bu durumun hem toplum hem şiddet uygulayıcısı hatta bazı şiddet mağdurları tarafından normal karşılanıp, sevgi gösterme biçimi olarak kabul edildiğini göstermektedir (Özcebe ve ark., 2002). 2003 tarihinde gerçekleştirilmiş olan bir çalışmada kadın katılımcılara hangi şartlar altında şiddetin kabul edilebilir olduğu sorulmuş ve yanıt olarak katılımcıların %29 oranı partnere ya da eşe karşılık verme durumunda, %27 oranı gereksiz harcamalar yapılması durumunda, %23 oranı ise çocukların ihmal edilmesi durumunda uygulanan şiddetin normal ve kabul edilebilir olduğunu belirtmişlerdir (Aslan ve ark., 2008).

2014 yılında Kepir-Savoly ve arkadaşları tarafından gerçekleştirilmiş olan araştırmadan erkeklerin şiddeti normal görme ve kabul etme oranlarının kadınlara nazaran daha yüksek olduğu, Efe ve Ayaz tarafından 2010 senesinde hayata geçirilmiş olan diğer araştırmadan ise kadın katılımcıların büyük bir oranının sadece fiziksel şiddeti önemli şiddet türü olarak kabul ettikleri bulgusu tespit edilmiştir.

Yapılan başka bir araştırmadan ise kadın katılımcıların %37 oranının şiddet içeren davranışları kendilerine karşı uygulanan şiddetten ve özellikle de fiziksel ve cinsel şiddetten korunmak için sergilemiş oldukları bulgusu tespit edilmiştir. Erkek katılımcılarda ise bu oran %6 olarak tespit edilmiştir (Molidor ve Tolman, 1998).

9. FLÖRT ŞİDDETİ ve PSİKOPATOLOJİ

Yapılan farklı çalışmalar flört şiddeti ile psikolojik sağlık arasında bir ilişkinin mevcut olduğunu göstermektedir. Elde edilen bulgular flört şiddeti mağduru olan bireylerin psikolojik sağlıklarının yaşadıklarından dolayı oldukça olumsuz bir şekilde etkilendiğini göstermektedir (Kaura ve Lohman, 2007). Mağduriyetin psikolojik sağlık üzerindeki etkisinin genellikle anksiyete, depresyon, travma sonrası stres bozukluğu, medikal sorunlar, alkol ve madde kullanımı, özsaygıda düşüş, bağlanma sorunları, intihar düşünceleri ve girişimleri, afektif bozukluklar olduğu tespit edilmiştir (Carlson ve ark., 2003).

Depresyon

Yapılan bir araştırmadan elde edilen önemli bulguya göre hayatları boyunca şiddete maruz kalan bireylerin %50 oranı depresyon semptomlarına sahiptirler (Carlson ve ark., 2003). Türkiye’de gerçekleştirilmiş olan bir diğer araştırmadan ise partnerleri tarafından şiddet mağduriyeti yaşayan kadın katılımcılardan elde edilen depresyon puanları, şiddet mağduriyeti yaşamayan kadınlardan anlamlı ve yüksek olarak elde edilmiştir (Kütük ve ark., 2018). Yapılan başka bir çalışma bulgularına göre depresif bireyler ilişki içerisinde partnerleri tarafından önemsenmediklerini düşünürler ve bu sebeple de partnerlerine karşı şiddet uygulamaya başlarlar (Siener ve Kerns, 2012). Başka bir araştırma sonucuna göre ise ilişki içerisinde partnerlerden birinin diğerine karşı şiddet uygulaması ilerleyen zamanlarda şiddet mağduru depresyonla karşı karşıya gelmesine sebep olmaktadır (Chase, Treboux ve O’Leary, 2002). 2018 yılında Cinal tarafından yapılan bir çalışmadan flört şiddetiyle ilgili olumlu tutuma sahip olan ve bu durumu normal bir şekilde kabul eden bireylerin özellikle psikolojik ve fiziksel şiddet mağduriyetinin ve bu duruma ilişkin olarak depresyon belirtilerinin arttığı görülmektedir. Başka bir çalışmadan ise depresyon yaşayan bireylerin sevmeye layık olmadıkları, partnerleri tarafından her türlü şiddeti hak ettikleri ve maruz kaldıkları şiddeti kabul etmekten başka çarelerinin olmadıklarına dair düşüncelere sahip oldukları bulgusu elde edilmiştir (Temple, 2016). Bu konuyla ilgili yapılan farklı çalışma bulgularından elde edilen ortak sonuca göre depresyonun şiddet mağduriyetinin hem nedeni hem de sonucu olduğu düşünülebilmektedir.

Anksiyete

Bu konuyla ilgili daha öncesinde hayata geçirilmiş olan bir çalışmada elde edilen verilere göre yaşamları boyunca şiddet mağduru olan bireylerin %66 oranı anksiyete semptomlarına sahiptirler (Carlson ve ark., 2003). Farklı bir çalışmada ise eşleri ya da sevgilileri tarafından her türlü şiddete maruz kalan kadınlardan elde edilmiş anksiyete puanları, şiddete maruz kalmayan kadınlardan anlamlı ve yüksek olarak elde edilmiştir (Kütük ve ark., 2018). 2003 yılında yapılmış olan bir araştırmadan partnerleri tarafından sürekli bir biçimde flört şiddetine maruz kalan kişilerin 3'te 2'sinde anksiyete semptomları görülmüştür (Carlson ve ark., 2003). Flört şiddeti konusu bağlamında Amerika'da yapılan boylamsal bir çalışmadan ise partnerleri tarafından şiddetin her türlüşüne maruz kalan bireylerde bu mağduriyete depresyon belirtilerinin de eşlik ettiği bulgusu elde edilmiştir (Exner-Cortens, Eckenrode ve Rothman, 2013). Bu konuyla ilişkili Türkiye'de yapılan bir başka araştırmadan partnerleri tarafından sürekli şiddet gören kadınların anksiyete puanlarının hiçbir zaman şiddet mağduriyeti olmayan kadınların anksiyete puanlarına nazaran anlamlı derecede yüksek olduğu bulgusu elde edilmiştir (Kütük ve ark., 2018). Yalch ve arkadaşları tarafından yapılmış olan çalışmaya göre ise flört şiddetinin süreklilik hali almasıyla daha öncesinden de mevcut olan anksiyete belirtilerinin yükselmesi arasında bir ilişki mevcuttur (Yalch ve ark., 2013). 190 lise öğrencisinin katılımıyla yapılan flört şiddeti ve anksiyete arasındaki ilişkiyi araştıran bir diğer çalışmadan elde edilen rapora göre ise flört şiddeti mağduru olan katılımcıların, mağduriyeti olmayan katılımcılara göre yüksek derecede anksiyete semptomlarına sahip oldukları görülmüştür (Callahan, Tolman ve Saunders, 2003).

Travma Sonrası Stres Bozukluğu

Bu konu ele alınarak gerçekleştirilmiş olan çeşitli çalışmalarda şiddet görmüş kadınların oldukça yüksek düzeyde TSSB semptomları gösterdikleri bulgusu yer almaktadır (Astin ve ark., 1993). 77 şiddet mağduru kadının katılımıyla gerçekleştirilmiş olan araştırmadan katılımcıların %84'nün TSSB semptomlarına sahip oldukları bulgusu elde edilmiştir (Kemp ve ark., 1991). Flört şiddeti ve travma sonrası stres bozukluğu arasındaki ilişkiyi inceleyen çeşitli araştırmalardan elde edilen ortak bulgulara göre partner şiddetine maruz kalan kişilerde travma sonrası stres bozukluğu belirtileri oldukça yüksek oranda görülmektedir (Subaşı ve Akın, 2020). 1419 lise öğrencisinin katılımıyla yapılan travma sonrası stres bozukluğu ve flört şiddetinin incelendiği çalışmadan elde edilen bulgulara göre çocukluk döneminde travma sonrası stres bozukluğu belirtilerine sahip olan kişiler diğer kişilere nazaran daha fazla şiddet mağduru ve şiddet uygulayıcısı olabilmektedirler (Wolfe ve ark., 2001).

Alkol ve Madde Kullanımı

Ergenlerin katılım göstermesiyle yapılmış olan bir araştırmadan partnerleri ya da eşleri tarafından şiddet görmüş kadınların mağduriyetlerinden sonraki beş yılda madde ve alkol kullanma oramlarında artış olduğu saptanmıştır (Halpern, 2009). Van Ouytsel ve diğerlerinin (2017) çalışması, flört şiddetine maruz kalma oranlarının erken yaşta esrar ve alkol kullanımı ile arttığını göstermektedir.

Benzer şekilde, gençler arasında alkol kullanımı arttıkça flört şiddetine maruz kalma ve şiddeti destekleyici davranışlar da artmaktadır (Parker ve ark., 2016). Bu konuyla ilişkili yapılan çalışmadan alkol kullanmayla şiddet uygulama arasında ilişki olduğu ve bu ilişkinin sosyal öğrenme yoluyla kazanıldığı bulgusu elde edilmiştir (Mulawa ve ark., 2018). 1994 yılında yapılan başka bir araştırmada erkekler sergiledikleri davranışların hiç kimse tarafından sorgulanmadıklarını düşündüklerinden dolayı sürekli sarhoş oldukları ve bu nedenle de partnerlerine karşı sıkça şiddet uyguladıkları bilgisi elde edilmiştir (Miczek ve ark., 1994). Alkol ve madde kullanımıyla flört şiddeti arasındaki ilişkinin araştırıldığı başka bir çalışmadan da alkol ve maddenin flört şiddetinin meydana çıkmasına ve süreklilik göstermesine yüksek oranda sebep olduğu bulgusu elde edilmiştir (Jewkes, 2002).

Çocukluk Çağı Travmaları

Yaş ortalaması 21 olan 100 öğrencinin katılımı sayesinde çocukluk çağı travmalarıyla flört şiddeti arasındaki ilişkinin incelendiği çalışmadan elde edilen bulguya göre erkeklerin partnerlerine karşı uyguladıkları flört şiddetinin psikolojik türüne yönelik olan tutum puanlarının artması çocukluk çağı travmalarının da artmasına sebep olmaktadır (Marusak ve ark., 2015). Üniversite öğrencilerinin katılımıyla yapılan başka bir araştırmada ise çocukluk çağı travmalarının flört şiddetine yönelik tutumu yordama durumu araştırılmış ve bu araştırmadan duygusal ve fiziksel ihmal ile genel şiddet alt boyutu arasında negatif ve anlamlı ilişkinin, fiziksel ihmal, duygusal ihmal ve duygusal istismar alt boyutlarıyla fiziksel şiddet boyutu arasında negatif ve anlamlı bir ilişkinin, cinsel istismar alt boyutu ile fiziksel şiddet alt boyutu arasında ise pozitif ve anlamlı bir ilişkinin mevcut olduğu bulgusu elde edilmiştir (Sarihan, 2019). 1569 kadının katılımıyla yapılmış olan araştırmada çocukluk döneminde maruz kalınan her türlü istismarın lise döneminden üniversite dönemine kadar devam eden flört şiddetine karşı olan etkisi araştırılmış ve bu araştırmadan ergenlikte istismar mağduru olan kadınların üniversite döneminde şiddetin fiziksel ve cinsel türüne maruz kalma oranının oldukça yüksek olduğu bulgusu elde edilmiştir (Smith, White ve Holland, 2003). 2017 yılında McClure ve Parmenter tarafından yapılmış olan araştırmada ise çocukluk çağı travmaları ile yakın partner şiddeti arasındaki ilişki araştırılmış ve buradan hem flört şiddeti uygulamanın hem de flört şiddetine maruz kalmanın çocukluk çağı travmalarının tüm alt boyutları ile önemli düzeyde ilişkili olduğu sonucu elde edilmiştir.

Özsaygı

Yapılan çalışmalar bireylerin ergenlik dönemlerinde partnerleri tarafından flört şiddetine maruz kalmalarıyla düşük özsaygı arasında ilişki olduğunu göstermektedir. Hem fiziksel hem de cinsel şiddete maruz kalan kadınlarla yapılan bir çalışmada şiddet mağduru kadınların hiç şiddete maruz kalmamış kadınlara nazaran özsaygılarının anlamlı derecede düşük olduğu bulgusu saptanmıştır (Haj-Yahiya, 2000).

İntihar Düşünceleri ve Girişimleri

Yapılan farklı bir araştırmadan şiddet yaşantısı olan kadınlarda hiç şiddet görmemiş kadınlara nazaran hem intihar düşüncelerinin hem de intihar girişimlerinin oldukça fazla artış gösterdiği bulguları elde edilmiştir (Exner-Cortens ve ark., 2013). Flört şiddeti mağduru olduğunu belirten pek çok kişinin son yıllarda özellikle de son bir yılda intihar düşüncelerinin ve intihar girişimlerinin oldukça fazla olduğu bu konuyla ilgili yapılan başka bir çalışma sonucu arasında yer almaktadır (Subaşı ve Akın, 2020). 2007 yılında Ackard ve arkadaşları tarafından hayata geçirilen bir çalışmadan elde edilen sonuca göre ise erkekler partnerleri tarafından flört şiddetine maruz kaldıkları zaman kadınlara oranla daha fazla intihar düşüncelerine sahip olarak intihar girişimlerinde bulunmaktadırlar. Yapılan bir başka çalışmadan ise şiddetin fiziksel türüne maruz kalan kadınların daha fazla oranda intihar girişiminde buldukları sonucu saptanmıştır (Silverman ve ark., 2001).

Bağlanma Sorunları

Yapılan başka araştırmalara göre, ergenlik dönemlerinde yaşadıkları romantik ilişki içerisinde partnerleri tarafından şiddete maruz kalan bireylerin büyük bir kısmı şiddet mağduru olmayan bireylerden farklı olarak kaygılı bağlanma stili geliştirmektedirler (Follingstad ve ark., 2002). 2006 tarihinde gerçekleştirilmiş olan bir çalışmada, katılımcıların yaklaşık %60 oranında hem kaygılı bağlanma stiline sahiplik hem de partnerlerine karşı şiddet uygulayıcı olma bulgusu elde edilmiştir (Bartholomew ve Allison, 2006). Flört şiddeti ile bağlanma arasındaki ilişkinin incelendiği araştırmadan elde edilen bulguya göre kaygılı bağlanmayla flört şiddeti arasında bir ilişki mevcuttur (McClure ve Parmenter, 2017). 2014 yılında yapılan başka bir çalışmadan ise kaygılı bağlanmaya sahip olan bireylerin genellikle flört şiddeti uygulayıcısı oldukları, partnerleri tarafından flört şiddetine maruz kalan bireylerde ise ilişki içerisinde kaygılı bağlanma sorunu yaşadıkları sonuçları elde edilmiştir (Ulloa, Martinez-Arango ve Hokoda, 2014).

Medikal Sorunlar

Yapılan çalışmalar fiziksel şiddete maruz kalma bireylerde çeşitli kırıklar, beyin zedelenmeleri, baş ve sırt ağrıları, beden imajının bozulması, ölüm gibi bir takım olumsuz sonuçlara sebep olmaktadır (Kennedy, 2006). Uygulanan cinsel şiddet ise bireylerde cinsel yolla bulaşan hastalıkların, istenmeyen gebeliklerin, idrar yolu enfeksiyonlarının, çeşitli genital sorunların oluşmasına sebebiyet vermektedir (Kennedy, 2006). Flört şiddetine genellikle de cinsel ve fiziksel şiddet alt boyutlarına maruz kalan kadınların hiçbir şiddet mağduriyeti yaşamayan kadınlara nazaran sık bir şekilde vajinal/anal/oral ilişki bakımından yüksek risk altında oldukları bulgusu 2013 yılında Bonomi ve arkadaşları tarafından yapılan araştırmadan elde edilmiştir.

Afektif Bozukluklar

Yapılan farklı çalışmalar şiddetle özellikle de flört şiddetiyle afektif bozukluklar arasında ilişki olduğunu yani afektif bozukluklara sahip olan bireylerde şiddet ve saldırgan davranışların oldukça yüksek düzeyde olduğunu ortaya koymuştur (Belete ve ark., 2016).

10. FLÖRT ŞİDDETİNİN SONUÇLARI

Bireylerin partnerleri tarafından flört şiddetine maruz kalmalarından sonra bir takım olumsuz sonuçların oluştuğu durum ortaya çıkmaktadır. Bu konuyla ilgili yapılan çeşitli araştırmalar, partneri tarafından hem psikolojik hem de fiziksel şiddete maruz kalma ve şiddet uygulayıcısı olma durumu, bireylerde düşük benlik saygısının, kızgınlığın, kaygının ortaya çıkmasıyla sonuçlanabilmektedir (Jackson ve ark., 2000).

2002 yılında yapılmış olan bir araştırmadan elde edilen bulguya göre, flört şiddetinin yaşanması sonucunda bireylerde yeme bozukluklarının görülme oranı oldukça yüksektir (Ackard ve Neumark-Sztainer 2002).

2018 tarihinde üniversite öğrencilerinin katılımı sayesinde hayata geçirilen çalışmada, kadınların şiddet mağduriyet oranlarının yüksek olması sonucunda kaygı düzeylerinin yükseldiği fakat mevcut umutsuzluk düzeylerin de ise hiçbir şekilde değişim olmadığı bulgusu yer almaktadır (Dikmen ve ark., 2018).

Flört şiddetine maruz kalmış bireylerde intiharla ilgili düşüncelerinin varlığı ve intihar davranışlarının yaşanması durumuyla sıkça karşılaşılmaktadır. 2015 senesinde Baker ve arkadaşları tarafından hayata geçirilen araştırmadan elde edilen sonuçlar yukarıda yer alan bilginin doğruluğunu kanıtlamaktadır.

Yapılan çalışmalar depresyonun ve travma sonrası stres bozukluğunun flört şiddetinin toplumda görülme sıklığı oldukça fazla olan sonuçları olduğu bilgisini ortaya koymaktadır. Partnerleri tarafından flört şiddeti yaşamış olan kadınların neredeyse %50 oranının depresyon, %64 oranının ise travma sonrası stres bozukluğu yaşadığı bulgusu saptanmıştır (Golding,1999).

Flört şiddetinin yaşanması sonucunda ortaya çıkan oldukça önemli sorunlardan biri de bireylerin madde ve alkol bağımlısı olma durumlarıdır. Golding (1999), tarafından gerçekleştirilmiş olan bir araştırma sonuçlarına göre hem kadın hem de erkek bireylerin partnerleri tarafından bilinçli şekilde yaşatılmış olan flört şiddeti sonucunda ortaya çıkan alkol bağımlılığı oranının %20 olduğu bilinmektedir.

Bu konuyla ilgili hayata geçirilmiş olan bir başka araştırmadan ise kadın partnerleri tarafından flört şiddetine maruz kalmış erkek bireylerde alkol bağımlılığı oranı %7 iken, madde bağımlılığı oranının ise %5 olduğu bulgusu elde edilmiştir (Slashinski ve ark., 2003).

Yapılan çalışmalar yukarıda yer alan sonuçların yanı sıra cinsel şiddete maruz kalma sonucunda cinsel yolla bulaşan hastalıklara sahip olma, istem dışı hamilelik yaşama, psikolojik şiddete maruz kalma sonucunda öz güvende azalma, kaygı, suçluluk gibi olumsuz birtakım duygular yaşama gibi farklı sonuçların da olduğunu göstermektedir (Reviere ve ark., 2007).

11. FLÖRT ŞİDDETİNİN ÖNLENMESİ

Flört şiddetinin önlenmesi açısından önemli ve gerekli olan girişimlerin üç ana kategoride değerlendirildiği görülmüştür.

Birincil Önleme Stratejileri

Sorun ortaya çıkmadan önce müdahale etme davranışlarını kapsamaktadır. Burada toplumu bilgilendirmek, şiddete maruz kalan ve kalmayan her kesin ulaşabileceği servisler yaratmak, konuyla ilgili olan kamu spotlarını ve afişlerini topluma sunmak gibi davranışlar yer almaktadır (Wolfe ve Jaffe, 1999).

İkincil Önleme Stratejileri

Şiddet mağduriyeti yaşama riski yüksek olan bireylerin, parterine şiddet uygulayan bireylerin saptanması ve böyle bir mağduriyetin yaşanmasının karşını alan davranışları kapsamaktadır (Wolfe ve Jaffe, 1999).

Üçüncül Önleme Stratejileri

Eşleri ya da flört ilişkisi yaşadıkları kişiler tarafından şiddete maruz kalmış bireylere sunulan hizmet davranışlarını kapsamaktadır. Burada partnerine karşı şiddet uygulayanların alacakları cezaların, mağdurlar için gerekli olan tedavi şekillerinin, mağdurlara sunulacak olan çeşitli yardım imkanlarının belirlenmesi ve programlar oluşturulması gibi davranışlar yer almaktadır (Wolfe ve Jaffe, 1999).

12. FLÖRT ŞİDDETİ ve ALGI

Literatüre göz gezdirildiğinde flört şiddetine yönelik olan algıların çeşitlilik gösterdiği fark edilmiştir. Bu kadar farklı algıların meydana çıkmasına ise toplumun sahip olduğu farklı kültürel değerler, kalıplaşmış toplumsal normlar, eğitimdeki sorunlar ve bunlar gibi çeşitli faktörler sebebiyet vermektedir (Demir-Kaya ve Kaya, 2013). Yapılan literatür taraması sonucunda elde edilen bilgilere istinaden öfke, saldırganlık ve şiddetin birbirleriyle ilişkili kavramlar olduğu bilinmektedir (Gilligan, 2017). Toplumun çoğunluğu tarafından şiddet öfkenin ve saldırganlığın eyleme dökülmüş hali olarak algılanmaktadır. Mevcut olan algıdan yola çıkarak şiddet eylemlerinin tümünün bir öfke ve saldırganlık eylemleri olduğu söylemek mümkündür. Bazı kültürlerde özellikle de Türk toplumunda şiddet cesaret ve güç simgesi şeklinde algılanarak günlük yaşamın önemli bir parçası halini almaktadır (Gunter ve Harrison, 2005). Oldukça önemli tehlike olan flört şiddeti çoğu toplumlar tarafından maalesef ki büyük bir problem olarak görülmeyerek ‘sadece küçük bir şey’ şeklinde algılanmaktadır (Şahin ve ark., 2012). Mevcut olan bu yanlış algı yüzünden şiddetin ne kadar ciddiyet barındırdığı ve birçok farklı problemlere yol açan etkileri göz ardı edilmektedir. Bir başka algıya göre ise şiddetin her türü genellikle şiddet uygulayıcıları tarafından ‘eğlence’ ve ‘karşılıklı onayı olan bir durum’ şeklinde algılanarak toplumun geri kalan üyelerine özellikle de şiddet mağdurlarına kabul ettirilmeye çalışılmaktadır (Le Bon, 2009).

Flört şiddetinin ‘özür dilemekle geçecek olan bir durum’ şeklinde algılandığı yapılan çeşitli çalışmalardan elde edilen bulgular arasında yer almaktadır (Şahin ve ark., 2012). Bu algı özellikle şiddet uygulayıcıları tarafından defalarca şiddet mağdurlarına karşı kullanılmıştır. Fakat burada davranışlarda herhangi bir değişim sağlanmazsa şiddet uygulayıcıları davranışlarını hız kesmeden devam ettirirler. Flört şiddetine yönelik olan diğer algıysa toplumda oldukça yoğun olan ‘sevgi’ algısıdır (Kaya ve Çok, 2021). Bazı flört ilişkilerinde çiftlerden biri ya da her ikisi şiddeti ve şiddet içeren her türlü davranışlara karşı ‘romantik tutku’ şeklinde algıya sahiptirler ve bu algılarını normalize ettirmeye çalışmaktadırlar (Kurtiş, 2010). Sağlıklı flört ilişkisi ve sağlıklı aşkta karşılıklı saygı, karşılıklı güven ve eşitlik varken sağlıksız flört ilişkisi ve sağlıksız aşk bu durumun tam tersi fazlaca manipülasyon, sürekli bir şekilde devam eden zarar verici davranışlar ve gereğinden fazla kontrolü içermektedir.

SONUÇ ve ÖNERİLER

Şiddet olgusu farklı etnik kökenlerde, farklı kültürlerde, her iki cinsiyette, her yaşta, her eğitim seviyesinde, her sosyoekonomik düzeyde kendini oldukça fazla bir şekilde göstermektedir. Şiddet kavramının düzgün bir şekilde anlaşılabilmesi için ilk önce şiddetin doğasını, kökenlerini, tarihini araştırmak ve anlamak gerekmektedir. Şiddet ve flört şiddeti ile ilgili yapılmış olan çalışmaların birçoğunda, şiddet ve saldırganlık içeren her türlü davranışların mevcut olan problemi çözmek için sıkça kullanılan bir araç olduğu bulguları yer almaktadır. Medyada, ailede, okulda ve bu gibi birçok farklı ortamlarda problem çözme aracı olarak kendini gösteren bu olumsuz durum, hızlı bir şekilde ilerleyerek her yerde normal olduğu düşünülen ve kabul görülen önemli bir iletişim aracı olmaktadır. Sağlıklı bir gelecek için bu durumun aksine şiddet ve şiddet içeren her bir davranışı bir problem çözme aracı olarak değil bir tehlike ve bir tehdit unsuru olarak görmek ve kabul etmek gerekmektedir.

Flört şiddetinin toplum açısından dikkat çeken bir sağlık sorunu olarak ele alınması ve bu sorunun kısa bir zamanda ortadan kaldırılması için gereklilik ve önemlilik arz eden adımların atılması gerekmektedir. Flört şiddetinin özellikle ergenlik döneminde sıkça görülmesinden dolayı bu durumun önlenmesi için gerekli olan programlara bu dönemde başlanılmasının oldukça gerekli olduğu düşünülmektedir. Önemli bir tehlike olan şiddetin azalması için, şiddet içeren davranışların önlenmesi için, toplumun bu tehditten korunabilmesi için özellikle kadınlarımızın güçlenmesi, yaşamın her alanında karşılaştığımız eşitsizliklerin ortadan kaldırılması, çocuklarımızın eğitime yöneltilmesi gerekmektedir. Bunların yanı sıra yapılacak olanların gelecek nesillerde birtakım değişimlere sebebiyet vermesi için hem kreşlerde hem okullarda hem de üniversitelerde çeşitli seminerlerin düzenlenmesi, konuyla ilgili doğru ve etkileyici bilgilerin yayılması, gerekli zamanlarda öğrencilerin psikolojik destek alabilmeleri için olanakların sağlanması, yaşamın her alanında ve her anında toplumun bilgilendirilmesi gerekmektedir.

İlk önce kişinin kendisinin flört şiddetinin ne olduğunu öğrenmesi ve farkındalık kazanması daha sonra ise bu durumun partner ile paylaşılması flört şiddetini önlemekte önemli yere sahiptir. Böylece partnerlerine karşı şiddet uygulayan kişilerin şiddeti sahiplenme ya da kıskançlık olarak normal bir durum şeklinde ele alma ihtimali oldukça azalır. Kişi duygularını, düşüncelerini uzun süre bekletmeyerek, bu durumun daha da ilerlemesinin karşısını alacak şekilde dışı vurum yaparak tartışmaları hatta şiddeti önleyebilir. İlişkilerde sen dilinin yerine ben dili kullanmak, karşı tarafla etkili iletişim kurabilmek için etkileşim yöntemlerini öğrenmek ve bunu ilişkiye yansıtmak şiddete giden yolun karşını almaya yardımcı olur.

Flört ilişkisi içerisinde partnerlerin al-ver dengesini öğrenmesi ve bunu ilişkide icra etmesi değersizlik hissinin ortadan kalkmasına sebebiyet vererek yakın ilişkilerdeki uygulanan veya uygulanması planlanan şiddetin önüne geçmeye yardımcı olur. İlişki süresi boyunca gerekli ve önemli görülen yerlerde karşı tarafa hayır diyebilmek, partnere karşı her koşulda saygıyı koruyabilmek, sınırları belirleyebilmek hem şiddet uygulayıcısı hem de şiddet mağduru olmayı engeller. İlişki içerisinde mahremiyete önem vermek, güven sorunu oluşmasını engellemek, partneri anlamaya çalışmak, partneri sürekli bir biçimde kontrol etmek yerine her koşulda uzlaşmaya çalışmak, güç göstermekten kaçınmak ilişkide ki şiddeti engellemek için gerekli ve önemli adımlar arasında yer almaktadır.

Gerçekleştirilmiş olan bu çalışmada, flört şiddeti kavramı, flört şiddetinin türleri, flört şiddetinin risk faktörleri ve sonuçları, flört şiddetinin psikopatolojiyle ilişkisi ve birçok farklı önemli başlıklarla ilgili bilgilere yer verilmesi için daha öncesinde yapılmış olan çeşitli araştırmalar derlenmiştir. Bu çalışmanın konusunun çağımızın oldukça önem arz eden sorunu olduğu düşünülmektedir. Yapılmış olan bu derleme çalışmasının ileride yapılacak olan başka çalışmalara önayak olacağı düşünülmektedir.

KAYNAKÇA

- Aba, Y. A. (2008). *Çatışmaların Çözümüne Yaklaşım Ölçeği'nin "The Revised Conflict Tactics Scales (CTS2)" Üniversite Öğrencilerinde Geçerlik ve Güvenirlik Çalışmaları*. Uzmanlık Tezi, Akdeniz Üniversitesi, Antalya.
- Ackard, D. M. ve Neumark-Sztainer, D. (2002). Date Violence and Date Rape Among Adolescents. Associations With Disordered Eating Behaviors and Psychological Health. *Journal of Child Abuse and Neglect*, 26:455-473.
- Ackard, D. M., Eisenberg, M. E. ve Neumark-Sztainer, D. (2007). Long-Term Impact of Adolescent Dating Violence on the Behavioral and Psychological Health of Male and Female Youth. *The Journal of Pediatrics*, 151 (5).
- Ali, P. A. (2016). A Literature Review of Intimate Partner Violence and Its Classifications. *Journal of Aggression and Violent Behavior*, 31, 16-25.
- Alleyne-Green, B., Coleman-Cowger, V. H. ve Henry, D. B. (2012). Dating Violence Perpetration and Victimization and Associated Sexual Risk Behaviors Among a Sample of Inner-City

- African American and Hispanic Adolescent Females. *Journal of Interpers Violence*, 27:1457- 1473.
- Anderson, K. M. ve Danis, F. S. (2000). Collegiate Sororities and Dating Violence: An Exploratory Study of İnformal and Formal Helping Strategies. *Journal of Violence Against Women*, 12 (5), 2559-2578.
- Astin, M. C., Lawrenceck, K. J. ve Foy, D. W. (1993). Posttraumatic Stress Disorder Among Battered Women: Risk and Resiliency Factors. *Journal of Violence and Victims*, 8, 17-28.
- Aslan, D., Vefikuluçay D., Zeyneloğlu, S., Erdost, T. ve Temel, F. (2008). *Ankara'daki İki Hemşirelik Yüksekokulunun Birinci ve Dördüncü Sınıflarında Okuyan Öğrencilerinin Flört Şiddetine Maruz Kalma, Flört İlişkilerinde Şiddet Uygulama Durumlarının ve Bu Konudaki Görüşlerinin Saptanması Araştırması*, Hacettepe Üniversitesi Kadın Sorunları Araştırma Merkezi, Teknik Rapor.
- Atakay, C. (2014). Romantik Yakın İlişkilerde Şiddetin Öncülleri. *Nesne Psikoloji Dergisi*, 2(3), 1-9.
- Bayer, A. (2013). *Değişen Toplumsal Yapıda Aile: Eşler Arası Şiddet ve Din İlişkisi Üzerine Bir Araştırma (Konya Örneği)*, (Yayımlanmamış Doktora Tezi) Necmettin Erbakan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
- Breiding, M. J., Smith, S. G., Basile, K. C., Walters, M. L., Chen, J. ve Merrick, M. T. (2019). Prevalence and Characteristics of Sexual Violence, Stalking, and İntimate Partner Violence Victimization: *National Intimate Partner and Sexual Violence Survey*, United States, Atlanta: Centers for Disease Control. Retrieved.
- Bartholomew, K. ve Allison, C. J. (2006). An attachment perspective on abusive dynamics in intimate relationships. In M. Mikulincer ve G. S. Goodman (Eds.), *Dynamics of romantic love: Attachment, caregiving, and sex (pp. 102-127)*. New York: Guilford.
- Bonomi, A. E., Anderson, M. L., Nemeth, J., Rivara, F. P. ve Buettner, C. (2013). "History of Dating Violence and the Association with Late Adolescent Health". *BMC Public Health*, 13.1.
- Belete, H., Mulat, H., Fanta, T., Yimer, S., Shimelash, T., Ali, T. ve Tewabe, T. (2016). Magnitudeandasociated Factors of Aggressive Behaviour Among Patients with Bipolar Disorder at Amanual Mental Specialized Hospital, Out Patient Department, Addis Ababa, Ethiopia:*Cross-Sectional Study*. *BMC Psychiatry*, 16(1), 443. <https://doi.org/10.1186/s12888-016-1151-8>
- Baker C. K., Helm, S., Bifulo K. ve Chung-DOJ. (2015). The Relationship Between Self-Harm and Teen Dating Violence Among Youth İn Hawaii. *Journal of Qualitive Health Research*, 25:652-667.
- Callahan M. R., Tolman R. M. ve Saunders D.G. (2003). Adolescent dating violence victimization and psychological well-being. *Journal of adolescent Research*. 18(6):664-81.
- Capaldi, D. M., Kim, H. K., Knoble, N. B. ve Shortt, J. W. (2012). *A Systematic Review of Risk Factors for Intimate Partner Violence*. *Partner Abuse*, 3(2), 231–280. <https://doi.org/10.1891/1946-6560.3.2.231>
- Carlson, B. E., McNutt, L. ve Choi, D. Y. (2003). Childhood and Adult Abuse among Women in primary Health Care: *Effects on Mental Health*. *Journal of Interpersonal Violence*, 18(8), 924-941. <https://doi.org/10.1177/0886260503253882>
- Chase, K. A., Treboux, D. ve O'Leary, K. D. (2002). "Characteristics of High-Risk Adolescents' Dating Violence". *Journal of Interpersonal Violence*, 17, s. 33 – 49.

- Cinal, B. (2018). “Flört Şiddeti ve Flört Şiddetine Yönelik Tutumun Anksiyete ve Deprsyon Düzeyleriyle İlişkinin İncelenmesi”. Yüksek lisans tezi. İstanbul: Işık Üniversitesi.
- Çakır-Koçak, Y. ve Öztürk-Can, H. (2019). Flört şiddeti: Tanımı, sınıflaması ve değerlendirmesi. F. Özbaşaran, (Ed.). Türkiye Klinikleri Dergisi (Toplumsal Cinsiyet ve Kadın), 43-53.
- Çetiner, Ş. G. (2006). *Aile İçi Şiddet Yaşayan Kadınlarda Cinsel Sorunlar ve İntihar Olasılığı, (Yüksek Lisans Tezi)* Ankara Üniversitesi, Ankara.
- Çetinkaya, T. (2021). Flört şiddeti farkındalığı ölçüm çalışması. TED Üniversitesi Toplumsal Cinsiyet Çalışmaları Merkezi. Erişim adresi: <https://genderstudies.tedu.edu.tr/sites/default/files/docs/flort-siddeti-farkindaligi-olcum-calismasiraporu.pdf>.
- Çoban, A., Çakaloz Kızılca, D. ve Irmak, A. (2020). Adnan Menderes Üniversitesi Öğrencilerinin Flört Şiddet Kapsamındaki Davranışlara İlişkin Görüşleri. *Adnan Menderes Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 4(2), 100-106. <https://doi.org/10.46237/amusbfd.621497>
- Demir-Kaya, M. ve Kaya, F. (2023). The Relationship Between Self-Silencing and General Distress: Does Self-Esteem Play a Mediating Role?. *Cyprus Turkish Journal of Psychiatry & Psychology*, 5(2): 95-104.
- Dikmen, H. A., Özaydın, T. ve Yılmaz, S. D. (2018). Üniversitedeki Kadın Öğrencilerde Yaşanan Flört Şiddeti ile Anksiyete ve Umutsuzluk Düzeyleri Arasındaki İlişki. *Acıbadem Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*, 9(2):170-176 <https://doi.org/10.31067/0.2018.9>
- Earnest, A. A. ve Brady, S. S. (2016). Dating Violence Victimization Among High School Students in Minnesota: Associations with Family Violence, Unsafe Schools, and Resources for Support. *Journal of Interpers Violence*, 31:383-406.
- Efe, Ş. Y. ve Ayaz, S. (2010). Kadına Yönelik Aile İçi Şiddet ve Kadınların Aile İçi Şiddete Bakışı. *Anadolu Psikiyatri Dergisi*, 11:23-29. https://doi.org/10.1501/Ashd_0000000101
- Exner-Cortens, D., Eckenrode, J. ve Rothman, E. (2013). *Longitudinal Associations between Teen Dating Violence Victimization and Adverse Health Outcomes. Pediatrics*, 131(1), 71-78.
- Fawole, O. I. (2008). Economic violence to women and girls: Is it receiving the necessary attention? *Journal of Trauma, Violence, Abuse*, 9(3), 167-177.
- Fidan, F. ve Yeşil, Y. (2018). Nedenleri ve Sonuçları İtibariyle Flört Şiddeti. *Balkan ve Yakın Doğu Sosyal Bilimler Dergisi*, 04 (01).
- Finley, L. L. (2011). *Dating violence. Encyclopedia of School Crime and Violence. 1st ed. Santa Barbara: ABC-CLIO; 2011. p.130-2.*
- Follingstad, D. R., Bradley, R. G., Helff, C.M. ve Laughlin, J. E. (2002). “A Model for Predicting Dating Violence: *Anxious Attachment, Angry Temperament, and Need For Relationship Control*”. *Violence and Victims*, 17.1, 2002, s. 35-47.
- Forke, C. M., Myers, R. K., Catalozzi, M. ve Schwarz, D. F. (2008). Relationship Violence Among Female and Male College Undergraduate Students. *Journal of Archives of Pediatrics And Adolescent Medicine*, 162: 634-641. <https://doi.org/10.1001/archpedi.162.7.634>
- Foshee, V. A., Linder, F., MacDougall, J. E. ve Bangdiwala, S. (2001). Gender Differences in the Longitudinal Predictors of Adolescent Dating Violence. *Journal of Preventive Medicine*, 32:128-141. <https://doi.org/10.1006/pmed.2000.0793>
- Garcia-Moreno, C., Jansen Ha, F. M., Ellsberg, M., Heise, L. ve Watts, C. (2005). WHO Multi-Country Study on Women's Health and Domestic Violence Against Women: *İnitial Results on Prevalence, Health Outcomes and Women's Responses. Geneva: World Health Organization.*

- Gilligan C. (2017) Kadının farklı sesi (Çeviri D Dinçer, F Arısan, M Elma). İstanbul, Pinhan Yayıncılık.
- Golding, J. M. (1999). Intimate Partner Violence As a Risk Factor for Mental Disorders: A Metaanalysis. *Journal of Family Violence*, 14, 99–132. <https://doi.org/10.4236/health.2014.620320>
- Gunter, B ve Jackie, H. (2005). Violence on Television, Taylor & Francis e-Library.
- Halpern, C.T. (2009). Patterns of Intimate Partner Violence Victimization from Adolescence to Young Adulthood in a Nationally Representative Sample. *Journal of Adolescent Health*, 45(5), 508–16. <https://doi.org/10.1016/200903001>
- Haj-Yahia, M. M. (2000). Implications of Wife Abuse and Battering for Self-Esteem, Depression, and Anxiety as Revealed by the Second Palestinian National Survey on Violence Against Women. *Journal of Family Issues*, 21, 435-453. <https://doi.org/10.1177/019251300021004002>
- Jackson, S. M., Cram, F. ve Seymour, F. W. (2000). Violence and Sexual Coercion in High School Students Dating Relationships. *Journal of Family Violence*, 15:23-36. <https://doi.org/10.1023/A:1007545302987>
- Jennings, W. G., Okeem, C., Piquero, A. R., Sellers, C. S., Theobald, D. ve Farrington, D. P. (2017). Dating and intimate partner violence among young persons ages 15-30: Evidence from a systematic review. *Aggression and Violent Behavior*, 33, 107-125.
- Jewkes, R., Levin, J. ve Penn-Kekana, L. (2002). Risk factors for domestic violence: findings from a South African cross-sectional study. *Social science & medicine*, 55(9), 1603- 1617.
- Kaura, S. A. ve Lohman, B. J. (2007). Dating Violence Victimization, Relationship Satisfaction, Mental Health Problems, and Acceptability of Violence: A Comparison of Men and Women. *Journal of Family Violence*, 22(6), 367-381. <https://doi.org/10.1007/s10896-007-9092-0>
- Kaura, S. A. ve Lohman, B. J. (2009). Does Acceptability of Violence Impact the Relationship between Satisfaction, Victimization, and Commitment Levels in Emerging Adult Dating Relationships? *Journal of Family Violence*, 24(6), 349- 359. <https://doi.org/10.1007/s10896-009-9234-7>
- Kaya M. D. ve Çok, F. (2021). Genç Kadınlarda Kendini Susturma. *Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar*. 13(3):428-440 doi: 10.18863/pgy.79824.
- Kayı, Z., Yavuz, M.F. ve Arıcan, N. (2000). *Kadın Üniversite Gençliği ve Mezunlarına Yönelik Cinsel Saldırı Mağdur Araştırması*. *Adli Tıp Bülteni*, 5:157-163.
- Kemp, A., Rawlings, E. I. ve Green, B. L. (1991). Post-Traumatic Stress Disorder (PTSD) in Battered Women: A Shelter Sample. *Journal of Traumatic Stress*, 4, 137-148.
- Kennedy, A. C. (2006). Urban Adolescent Mothers Exposed to Community, Family, and Partner Violence: Prevalence, Outcomes, and Welfare Policy Implications. *American Journal of Orthopsychiatry*, 76, 44-54.
- Keşir-Savoly, D.D., Ulaş, Ö. ve Demirtaş-Zorbaz, S. (2014). Üniversite Öğrencilerinin Çiftler Arası Şiddeti Kabul Düzeylerini Etkileyen Etmenler. *Turkish Psychological Counseling and Guidance Journal*, 5(42), 173-183.
- Kurtiş, T. (2010). Self-silencing and well -being among turkish women. Doktora Tezi. Koç Üniversitesi, İstanbul.
- Kütük, E. K., Gümüştas, F. ve Almış, B. H. (2018). Üniversite Öğrencisi Kızlarda Flört Şiddetinin Belirleyicileri ve Psikiyatrik Sonuçlar Açısından Flört Dışı Şiddetten Farklılıkları. *Anadolu Psikiyatri Dergisi*, 19(2), 217-222. <https://doi.org/10.5455/apd.274195>

- Le Bon, G. (2009). Kitleler psikolojisi. (Çev. Y. Ender). İstanbul: Hayat Yayınları.
- Low, S. M., Monarch, N. D., Hartman, S. ve Markman, H. (2002). Recent Therapeutic Advances in the Prevention of Domestic Violence. P. A. Schewe, (Ed.), Preventing Violence in Relationships: Interventions Across the Life Span (197-2219), Washington DC: American Psychological Association.
- Makepeace, J. M. (1981). Courtship Violence Among College Students. *Family Relation* (January, 1981), pp. 97-102 (6 pages)
- Marganski, A. ve Melander, L. (2015). Intimate Partner Violence Victimization in the Cyber and Real World: Examining the Extent of Cyber Aggression Experiences and Its Association With in-Person Dating Violence. *Journal of Interpersonal Violence*, 33(7), 1-25.
- Marusak, H. A., Martin, K. R., Etkin, A., ve Thomason, M. E. (2015). Childhood trauma exposure disrupts the automatic regulation of emotional processing. *Neuropsychopharmacology*, 40(5), 1250-1258.
- Matsumoto, D. (2009). *The Cambridge Dictionary of Psychology*. New York: Cambridge University Press.
- Miczek, K. A., DeBold, J. F., Haney, M., Tidey, J., Vivian, J. ve Weerts, E. M. (1994). "Alcohol, Drugs of Abuse, Aggression and Violence". *Understanding and Preventing Violence*, 3.
- Mihçioğur, S. ve Akın, A. (2015). Flört şiddeti- "şiddet'li sevgi." *Sağlık ve Toplum*, 25 (2), 9-15.
- Molidor, C. ve Tolman, R. M. (1998). Gender and Contextual Factors in Adolescent Dating Violence. *Journal of Violence Against Women*, 4:180-194.
- Mulawa, M., Kajula, L. J., Yamanis, T. J., Balvanz, P., Kilonzo, M. N. ve Maman, S. (2018). "Perpetration and Victimization of Intimate Partner Violence Among Young Men And Women in Dar Es Salaam, Tanzania". *Journal of Interpersonal Violence*, 33.16, 2018, s. 2486-2511.
- McClure, M. M. ve Parmenter, M. (2017). Childhood trauma, trait anxiety, and anxious attachment as predictors of intimate partner violence in college students. *Journal of Interpersonal Violence*, 35(23-24),1-16.
- Offenhauer, P. ve Buchalter, A. (2011). *Teen Dating Violence: a Literature Review and annotated Bibliography*. 1st ed. Washington: u.S. Department of Justice.
- O'keefe, M. (2005). Teen dating violence: A Review of Risk Factors and Prevention Efforts. National Electronic Network. *Journal of Violence Against Women*, April 2005:1-13.
- O'leary, K. D. (1999). Developmental and Affective Issues in Assigning and Treating Partner Aggression. *Clinical Psychology: Science and Practice*, 6, 400-414.
- Özcan, Ö. (2009). *Partneri Tarafından Duygusal ve Fiziksel Şiddete Uğramış ve Uğramamış Kadınların Umutsuzluk Düzeylerinin İncelenmesi. (Yüksek Lisans Tezi) Maltepe Üniversitesi.*
- Özcebe, H., Aslan, D., Karabiber, A. H., Küçüköztaş, F., Oransay, K. ve Ölmez, İ. (2002). Bir Grup Üniversite Öğrencilerinin Flört Şiddeti Konusundaki Görüşleri, *Toplum ve Sosyal Hizmet Dergisi*, 13(1), 20-28. <https://doi.org/10.13114/MJH.2021.566>
- Özdere, M. ve Kürtül, N. (2018). Flört Şiddeti Eğitiminin, Üniversite Öğrencilerinin Flört Şiddetine İlişkin Tutumlarına Etkisi. *Social Science Development Journal* 3(9). <https://doi.org/10.31567/ssd.46>
- Öztürk, N. (2017). Gençler Arası İlişkilerde Flört Şiddeti Broşürü. *Cinsel Şiddetle Mücadele Derneği*, Ankara.
- Page, A. Z. ve İnce, M. (2008). Aile İçi Şiddet Konusunda Bir Derleme. *Türk Psikoloji Yazıları*, 11(22):81-94.

- Parker, E.M., Debnam, K., Pas, E.T. ve Bradshaw, C.P. (2016). “Exploring the Link Between Alcohol and Marijuana Use and Teen Dating Violence Victimization Among High School Students: The Influence of School Context”. *Health Educ Behav*, 43, s. 528-536.
- Parlak, S. (2019). *Gençlerde Partnere Yönelik Şiddet ve Önlenmesi: Bir Karma Yöntem Çalışması. (Doktora Tezi)* Marmara Üniversitesi.
- Reviere, S. L., Farber, E. W., Tworney, H., Okun, A., Jackson, E. ve Zanville, H. (2007). Intimate Partner Violence and Suicidality in Low-Income African American Women: A Multimethod Assessment of Coping Factors. *Journal of Violence Against Women*. 13, 1113-1129. <https://doi.org/10.1177/1077801207307798>
- Roscoe, B. (1985). Courtship Violence: Acceptable Forms and Situations. *College Student Journal*, 19, 389–393.
- Sarihan, B. (2019). Üniversite öğrencilerinde flört şiddetinin yordayıcıları olarak ve çocukluk çağı travma yaşantıları ve toplumsal cinsiyetçilik özellikleri (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Ufuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Üniversitesi, Ankara.
- Sezer, Ö. (2008). *Çiftler Arası Şiddeti Kabul Ölçeğinin Türkçeye Uyarlanması: Geçerlik ve Güvenirlik Çalışmaları*. İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 9(16), 1-15.
- Shorey, R. C., Cornelius, T. L. ve Bell, K. M. (2008). A Critical Review of Theoretical Frameworks for Dating Violence: *Comparing the Dating and Marital Fields*. *Aggression and Violent Behavior*, 13, 185–194.
- Siener, S., ve Kerns, K. A. (2012). “Emotion Regulation and Depressive Symptoms in Preadolescence”. *Child Psychiatry & Human Development*, 43.3, 2012, s. 414-430.
- Silverman, J. G., Raj, A., Mucci, L. A. ve Hathaway, J. E. (2001). Dating Violence Against Adolescent Girls and Associated Substance Use, Unhealthy Weight Control, Sexual Risk Behavior, Pregnancy, and Suicidality. *Journal of American Medical Association (JAMA)*, 286 (5).
- Slashinski, M. J., Coker, A. L. ve Davis, K. E. (2003). Physical Aggression, Forced sex, and Stalking Victimization by a Dating Partner: *an Analysis of the National Violence Against Women*.
- Subaşı, N. ve Akın, A. (2020). *Kadına Yönelik Şiddet Nedenleri ve Sonuçları*. Hacettepe Üniversitesi Kadın Sorunları Araştırma ve Uygulama Merkezi.
- Sünnetci, B., Say, A., Gümüştepe, B., Enginkaya, B., Yıldızdoğan, Ç. ve Yalçın, M. (2016). Üniversite öğrencilerinin flört şiddeti algıları üzerine bir araştırma. *Ufuk Ötesi Bilim Dergisi*, 16 (1), 56-83.
- Smith, D. M. ve Donnelly, J. (2000). Adolescent Dating Violence: *A Multi-Systemic Approach of Enhancing Awareness in Educators, Parents, and Society*. *J Prev Interv Community*, 21:53-64.
- Smith, P. H., White, J. W. ve Holland, L. J. (2003). A longitudinal perspective on dating violence among adolescent and college-age women. *American Journal of Public Health*, 93(7), 1104–1109.
- Strutzenberg, C. (2016). Love-bombing: A narcissistic approach to relationship formation. *Human Development, Family Sciences and Rural Sociology Undergraduate Honors Theses*, 1-41.
- Şahin, N. H., Batıgün, A. D. ve Pazvantoglu, E. A. (2012). Cinsel İşlevlerdeki Sorunlarda Kişilerarası Tarz, Kendilik Algısı ve Öfkenin Rolü. *Türk Psikiyatri Dergisi*, 23(1), 18-25.
- Tarı Selçuk, K., Avcı, D. ve Mercan, Y. (2018). Üniversite Öğrencilerinde Flört Şiddetine Maruziyet: Flört Şiddetine Yönelik Tutumların ve Toplumsal Cinsiyet algısının Şiddete Maruziyet ile İlişkisi. *Sağlık Bilimleri Dergisi*, 9/3, 302-308.

- Temple, J. R., Choi, H. J., Reuter, T., Wolfe, D., Taylor, C. A., Madigan, S. ve Scott, L. E. (2018). Childhood Corporal Punishment and Future Perpetration of Physical Dating Violence. *The Journal of Pediatrics*, 194, 233-237.
- Ulloa, E. C., Martinez-Arango, N. ve Hokoda, A. (2014). “Attachment Anxiety, Depressive Symptoms, and Adolescent Dating Violence Perpetration: A Longitudinal Mediation Analysis”. *Journal of Aggression, Maltreatment & Trauma*, 23. 6, s. 652-669. DOI: 10.1080/10926771.2014.92045.
- Uluocak, Ş., Gökulu, G. ve Bilir, O. (2014). Kadına Yönelik Şiddetin Önlenmesinde Stratejik Bir Başlangıç Noktası: Partner Şiddeti. *International Journal of Human Sciences*, 11(2), 362-387. <https://doi.org/10.31832/smj.681134>
- Vahip, I. ve Doğanavşargil, Ö. (2006). Aile İçi Fiziksel Şiddet ve Kadın Hastalarımız. *Türk Psikiyatri Dergisi*, 17(2), 107-114. https://doi.org/10.1501/Ashd_0000000101
- Van Ouytsel, J., Ponnet, K., Walrave, M. ve D’haenens, L. (2017). *Adolescent Sexting from a Social Learning Perspective*. *Journal of Telematics and Informatics*, 34:287-298. <https://doi.org/10.1016/j.tele.2016.05.009>
- Wolfe, D. A. ve Jaffe, P. G. (1999). Emerging Strategies in the Prevention of Domestic Violence. *The Future of Children*, 9, 133-144. <https://doi.org/10.2307/1602787>
- World Health Organization. (2002). *World Report on Violence and Health: Summary*. Geneva.
- Wolfe, D. A., Scott, K., Wekerle, C. ve Pittman, A. (2001). Child maltreatment: Risk of adjustment problems and dating violence in adolescence. *Journal of the American Academy of Child and Adolescent Psychiatry*, 40, 282–298.
- Yalch, M. M., Lannert, B. K., Hopwood, C. J. ve Levendosky, A. A. (2013). Interpersonal Style Moderates the Effect of Dating Violence on Symptoms of Anxiety and Depression. *Journal of Interpersonal Violence*, 28(16), 3171- 3185. doi:10.1177/0886260513496901.
- Yavuzer, Y. (2011). Okullarda Saldırganlık/Şiddet: Okul ve Öğretmenle İlgili Risk Faktörleri ve Önleme Stratejileri. *Milli Eğitim Dergisi*, 41(192), 43-61.